

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Πληροφορίες: Φ. Γκίκα
Τηλέφωνο: 213 151 6353
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα

Αριθμ. Εσωτ. Πρωτ.: 1184

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοινοποίηση:

Πίνακας Διανομής

Θέμα: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 712/10-12-2025 Αναφορά»

Σε απάντηση της ανωτέρω Αναφοράς, κατά λόγο αρμοδιότητας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Για τη διασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης στους συνταξιούχους έχουν ληφθεί τα ακόλουθα μέτρα:

Α. Ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων.

Με την παρ. 4α του αρ. 25 του ν. 4670/2020 (Α' 43), όπως ισχύει, προβλέπεται ότι από την 1.1.2023, το συνολικό ποσό της κύριας σύνταξης αυξάνεται κατ' έτος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με βάση συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους διαιρούμενου διά του δύο (2) και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου Ετήσιου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω, εκδόθηκε η απ 126331/28.12.2022 κοινή Υπουργική Απόφαση (Β' 6949) με την οποία καθορίστηκε από 1. 1.2023 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2022, το οποίο ανέρχεται σε επτά και εβδομήντα πέντε εκατοστά επί τοις εκατό (7,75%).

Στη συνέχεια εκδόθηκε η α.π. Φ. 11321/οικ.104985/4.12.2023 ΚΥΑ (Β' 6856) με την οποία καθορίστηκε από 1. 1.2024 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2023, το οποίο ανέρχεται σε τρία επί τοις εκατό (3%), ενώ με την α.π. 53457/12.12.2024 ΚΥΑ (Β' 6865) καθορίστηκε από 1.1.2025 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2024 και το οποίο ανέρχεται σε δύο και τέσσερα δέκατα επί τοις εκατό (2,4%). Τέλος, εκδόθηκε η α.π. 31854/5.12.2025 ΚΥΑ (Β' 6519), με την οποία καθορίστηκε ότι το συνολικό ποσό των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ με έναρξη καταβολής μέχρι και την 31η.12.2025, αυξάνεται από την 1η.1.2026 κατά δύο και τέσσερα δέκατα επί τοις εκατό (2,4%).

Β. Ετήσια ενίσχυση χαμηλοσυνταξιούχων.

Με τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν.5217/2025 (Α' 120) θεσπίζεται από το έτος 2025 και εφεξής, η χορήγηση ετήσιας οικονομικής ενίσχυσης ύψους διακοσίων πενήντα (250) ευρώ για τους συνταξιούχους του e-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη γήρατος ή θανάτου κατά τον μήνα Σεπτέμβριο εκάστου έτους αναφοράς, καθώς και για όσους λαμβάνουν σύνταξη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί υπαγωγής στον ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης των υπαλλήλων, λειτουργών του Δημοσίου καθώς και των στρατιωτικών, εφόσον πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος της ηλικίας τους στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους από το έτος αναφοράς,
- β) το ετήσιο συνολικό οικογενειακό εισόδημά τους, ανεξαρτήτως της πηγής προέλευσης, φορολογούμενο και απαλλασσόμενο, πραγματικό και τεκμαρτό, δεν υπερβαίνει για το εκάστοτε προηγούμενο φορολογικό έτος το ποσό των δεκατεσσάρων χιλιάδων (14.000) ευρώ για τον άγαμο και των είκοσι έξι χιλιάδων (26.000) ευρώ για τον έγγαμο ή για το μέρος συμφώνου συμβίωσης,
- γ) το σύνολο της αξίας της ακίνητης περιουσίας υπόχρεου, συζύγου ή μέρους συμφώνου συμβίωσης και εξαρτώμενων τέκνων δεν υπερβαίνει, με βάση την πράξη διοικητικού προσδιορισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) εκάστου έτους αναφοράς, το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ για τον άγαμο και των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ για τον έγγαμο ή για το μέρος συμφώνου συμβίωσης.

Σκοπός των ανωτέρω διατάξεων είναι η ενίσχυση του συνόλου των χαμηλοσυνταξιούχων του e-ΕΦΚΑ που πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια που θέτει η διάταξη, οι οποίοι πέραν της ετήσιας αύξησης λαμβάνουν και την ετήσια οικονομική ενίσχυση.

Γ. Ενίσχυση των συνταξιούχων με προσωπική διαφορά.

1. Μετά τη θέσπιση με τον ν.4387/2016 (Α' 85) νέου τρόπου υπολογισμού των συντάξεων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ από 13.5.2016 και μετά, προβλέφθηκε με τα άρθρα 14 & 33 του ίδιου νόμου και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες α.π. οικ.26083/887/2016 (Β' 1605) και Φ.11321/οικ.10772/382/9.3.2021 (Β' 1082) Υπουργικές Αποφάσεις, ο επανυπολογισμός από 1.1.2019 των καταβαλλόμενων ή καταβλητέων κατά την 12.5.2016 κύριων συντάξεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν.4387/2016, προκειμένου για την εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του e-ΕΦΚΑ (λήψη εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης) και την προστασία των συντάξεων αυτών, με την πρόβλεψη χορήγησης προσωπικής διαφοράς, στις περιπτώσεις που το καταβαλλόμενο ποσό συντάξεων είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής τους.

2. Σύμφωνα με το αρ. 14 παρ. 2β του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4670/2020 (Α' 43) και ισχύει, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου 14, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το αρ. 14 παρ. 3 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τις παρ. 3.β.α και 3.β.β. του αρ. 25 του ν. 4670/2020 και ισχύει, οι κύριες συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και έχουν επανυπολογισθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου, υπολογίζονται εκ νέου από 1.10.2019 σύμφωνα με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016. Εάν από την ίδια ημερομηνία το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4α του αρ. 25 του ν. 4670/2020.

Σημειώνεται ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν αποκλείει την θετική αναπροσαρμογή (αύξηση) των συντάξεων όσων συνταξιούχων διατηρούν θετική προσωπική διαφορά μελλοντικά, θέτει όμως ως προϋπόθεση η προσωπική αυτή διαφορά να έχει προηγουμένως μηδενιστεί μέσω του συμψηφισμού της με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 14 παρ. 4α του ν.4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 25 του ν. 4670/2020, αναπροσαρμογές/αυξήσεις των συντάξεων και τούτο διότι:

- i. αφενός με το ν.4387/2016 θεσπίστηκε ένας νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που οδηγεί σε μείωση των εφεξής καταβαλλομένων συντάξεων σε σχέση με το προϊσχύον σύστημα, προκειμένου για την συγκράτηση της συνταξιοδοτικής δαπάνης και την ενίσχυση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος. Συνεπώς, όσοι καθίστανται συνταξιούχοι από τις 13.5.2016 και μετά βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση σε σχέση με τους ήδη συνταξιούχους την ημερομηνία αυτή, των οποίων οι συντάξεις υπολογίστηκαν με διατάξεις προγενέστερες του ν.4387/2016, και
- ii. αφετέρου η θετική προσωπική διαφορά διατηρήθηκε και συνέχισε να καταβάλλεται και μετά την 1.1.2019, με αποτέλεσμα οι διατηρούντες θετική προσωπική διαφορά παλαιοί συνταξιούχοι να βρίσκονται σε ευμενέστερη θέση σε σχέση με τους μετά το ν.4387/2016 συνταξιούχους ακόμη και στις περιπτώσεις που έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δεδομένα (έτη ασφάλισης και συντάξιμες αποδοχές).

3. Επισημαίνεται ακόμη ότι, προκειμένου για την οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων που διατηρούν προσωπική διαφορά και ως εκ τούτου δεν έλαβαν την χορηγούμενη αύξηση των συντάξεων, με το αρ. 17 του ν. 5162/2024 (Α' 198) προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης, κυμαινόμενης μεταξύ 100 και 200 ευρώ, για τους συνταξιούχους του e- ΕΦΚΑ στους οποίους καταβλήθηκε τον Νοέμβριο του 2024 κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ.

Αντίστοιχα, για την προστασία των συντάξεων από τον πληθωρισμό του έτους 2024, με το αρ. 123 του ν. 5078/2023 (Α' 211) προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης, κυμαινόμενης μεταξύ 100 και 200 ευρώ για τους συνταξιούχους του e- ΕΦΚΑ στους οποίους καταβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2023 κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ, ενώ για την στάθμιση του πληθωρισμού κατά το έτος 2022, με το αρ. 80 του ν.5036/2023 (Α' 77), χορηγήθηκε εφάπαξ οικονομική ενίσχυση, κυμαινόμενη μεταξύ 200

και 300 ευρώ, στους συνταξιούχους του ΕΦΚΑ που διατηρούσαν προσωπική διαφορά και των οποίων οι συντάξεις, ως συνολικό ποσό, είτε δεν αυξήθηκαν καθόλου είτε αυξήθηκαν μερικώς.

4. Με το άρθρο 265 του ν. 5259/2025 ο συμψηφισμός της προσωπικής διαφοράς με τις εκάστοτε αυξήσεις των συντάξεων καταργείται σταδιακά από την 1η.1.2026. Το μέτρο έχει άμεση εφαρμογή, ως εξής:

α) συνταξιούχοι με μηδενική προσωπική διαφορά κατά την 31.12.2025, λαμβάνουν όλο το ποσό της αύξησης για το έτος 2026

β) συνταξιούχοι με προσωπική διαφορά κατά την 31.12.2025 της οποίας το ποσό είναι μικρότερο του 50% του ποσού της αύξησης, λαμβάνουν μετά τον συμψηφισμό με το ποσό της αύξησης, το εναπομείναν ποσό της αύξησης, ανάλογα με το ύψος της προσωπικής διαφοράς, με κατώτατο ποσό αύξησης το 50% της συνολικής αύξησης

γ) συνταξιούχοι με προσωπική διαφορά κατά την 31.12.2025 της οποίας το ποσό είναι μεγαλύτερο του 50% του ποσού της αύξησης, λαμβάνουν μετά τον συμψηφισμό με το 50% του ποσού της αύξησης, το εναπομείναν 50% του ποσού της αύξησης.

Από το έτος 2027 και εφεξής χορηγείται πλήρης αύξηση στο ποσό των κύριων συντάξεων, όπως έχει διαμορφωθεί την 31.12.2026, χωρίς συμψηφισμό του εναπομείναντος υπερβάλλοντος ποσού λόγω προσωπικής διαφοράς.

Έτσι, όλοι οι συνταξιούχοι λαμβάνουν ολόκληρο το ποσό της ετήσιας αναπροσαρμογής των συντάξεων, γεγονός που συμβάλλει στην αξιοπρεπή διαβίωσή τους. Στο εξής, η προσωπική διαφορά παύει να αποτελεί τροχοπέδη στη χορήγηση της ετήσιας αύξησης των συντάξεων και με αυτόν τον τρόπο υλοποιείται η σχετική εξαγγελία του Πρωθυπουργού.

2. Όσον αφορά το αίτημα περί επαναχορήγησης της 13ης και 14ης σύνταξης:

Στο πλαίσιο των δημοσιονομικών ορίων και δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν βάσει του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 - 2016, με τις διατάξεις της υποπαρ. Β4 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) για τον Δημόσιο Τομέα, και με τις διατάξεις της υποπ. ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ίδιου νόμου για τον Ιδιωτικό Τομέα, καταργήθηκαν τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας για τους συνταξιούχους και δικαιούχους βοηθημάτων όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και του Δημοσίου από 01.01.2013.

θετικά δημοσιονομικά αποτελέσματα που επιτυγχάνονται καθ' υπέρβαση των στόχων θα επιστρέφουν ως όφελος στην κοινωνία. Συγκεκριμένα, τα προηγούμενα χρόνια έχουν γίνει οι κάτωθι ενέργειες:

Με τα άρθρα 25 και 26 του ν. 4865/2021 (Α' 238) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2021 καθώς και προσαύξηση των προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία και σε ανασφάλιστους υπερήλικες.

Με τα άρθρα πεντηκοστό τρίτο και πεντηκοστό τέταρτο του ν. 4917/2022 (Α' 67) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους το Πάσχα του 2022, και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με τα άρθρα 3 και 4 του ν. 4997/2022 (Α' 219) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2022 και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με το άρθρο 118 του ν. 5072/2023 (Α' 198) χορηγήθηκε επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά συνταξιούχων και δικαιούχων προνοιακών επιδομάτων, καθώς και σε άτομα με αναπηρία τα Χριστούγεννα του 2023.

Με το άρθρο 18 του ν. 5162/2024 (Α' 198) χορηγήθηκε επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά και άτομα με αναπηρία.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποδεικνύουμε έμπρακτα τη δέσμευσή μας να στηρίξουμε τους χαμηλοσυνταξιούχους και να προωθήσουμε την κοινωνική συνοχή με υπευθυνότητα και σεβασμό στη δημοσιονομική σταθερότητα.

3. Όσον αφορά το αίτημα περί επαναχορήγησης του ΕΚΑΣ

Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.) θεσπίστηκε με το άρθρο 20 του ν. 2434/1996 (Α' 188), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 του ν. 2556/1997 (Α' 270) και το άρθρο 34 του ν.3996/2011 προκειμένου για τους συνταξιούχους γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, των οργανισμών κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, καθώς και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), και με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν.2453/1997 (

κύρωση της ΠΝΠ « Μέτρα ενίσχυσης των χαμηλοσυνταξιούχων») όπως ίσχυσε με το άρθρο 25 του ν.2592/1998 και το άρθρο 1 του ν.2768/1999 προκειμένου για τους συνταξιοδοτούμενους από το Δημόσιο.

Για τη χορήγηση του επιδόματος λαμβάνονταν υπόψη συγκεκριμένα ηλικιακά και εισοδηματικά κριτήρια.

Ως εισοδηματικά κριτήρια που λαμβάνονταν υπόψη για τη χορήγηση ήταν :

α. το συνολικό καθαρό ετήσιο εισόδημα από συντάξεις, μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα

β. το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα του συνταξιούχου, και

γ. το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα.

Ο έλεγχος της πλήρωσης των ανωτέρω εισοδηματικών κριτηρίων διενεργούνταν για τους μεν συνταξιούχους των φορέων κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης από την ΗΔΙΚΑ ΑΕ σε συνεργασία με την ΑΑΔΕ, η οποία παρείχε τα οικονομικά και φορολογικά στοιχεία των συνταξιούχων, για δε τους συνταξιούχους του Δημοσίου από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΓΛΚ.

Από την 01.06.2016, με το άρθρο 92 του ν. 4387/2016, εισήχθη ρύθμιση που προέβλεπε τη σταδιακή μείωση του Ε.Κ.Α.Σ., μέχρι την πλήρη κατάργησή του. Σε αντιστάθμισμα, η παρούσα Κυβέρνηση με διαδοχικές πρωτοβουλίες και πιο πρόσφατη τη διάταξη του άρθρου 52 του ν. 5167/2024, εισήγαγε την εφαρμογή ως αντισταθμιστικού μέτρου, από 1.1.2020 και εφεξής, της πλήρους απαλλαγής από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη των πρώην δικαιούχων του Ε.Κ.Α.Σ., οι οποίοι κατ' εφαρμογή του άρθρου 92 του ν. 4387/2016 (Α' 85), στερήθηκαν την παροχή του Ε.Κ.Α.Σ.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Πίνακας Διανομής:

- Βουλευτής κ. Τ. Οικονομόπουλος

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού